

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odpovědnost za újmu na zdraví ve sportu

Tento článek se zabývá problematikou odpovědnosti sportovce za újmu, kterou způsobí v rámci sportovní činnosti. Typickým příkladem, zejména z kolektivních sportů, je zranění jiného sportovce. Tuto problematiku lze považovat za velmi aktuální z toho důvodu, že v české judikatuře neexistuje nic, co bychom mohli nazvat ustálenou judikaturou. Sport a jeho pravidla obecně jsou natolik specifickou a rozsáhlou oblastí, že není snadné citlivě aplikovat normy týkající se odpovědnosti za újmu na jednání, která jsou ve sportu běžná, nicméně mohou ve svém výsledku znamenat vznik odpovědnosti za újmu.

Východiska odpovědnosti sportovce za újmu

V průběhu historie se rozvinula celá řada více či méně přijatelných teorií o tom, zda a případně jak by měl sportovec odpovídat za újmu, kterou v rámci sportovní činnosti způsobí.[1] Problémem je, že všechny tyto teorie ve svojí čisté podobě obsahují nedostatky. Buď nejsou aplikovatelné na všechny případy, anebo jsou v dnešní době z mnoha jiných důvodů celkově nepřijatelné.

Prvním případem je teorie souhlasu poškozeného. Ta spočívá v tom, že sportovec, který koná sport dobrovolně, tím dává souhlas k případnému zásahu do své tělesné integrity v míře, která je v daném sportu obvyklá. Tuto teorii však v souladu se zákonem nelze aplikovat na závažnější úrazy (které skutečně mohou být v určitém sportu obvyklé, srov. např. box, ale i fotbal či hokej), když zákon říká: „Souhlasí-li někdo, aby mu byla způsobena závažná újma, nepřihlíží se k tomu...“,[2] nebo že „...za svolení nelze považovat souhlas k ublížení na zdraví...“.[3] příp. také ve vztahu k přípustnému riziku, že „nejde o přípustné riziko, jestliže činnost ohrozí život nebo zdraví člověka...“.[4]

Dalším příkladem je teorie absolutní imunity sportovce. Tato teorie stojí na tom, že sportovec za případná nežádoucí jednání bude potrestán v rámci sportovních regulí (tedy např. trestem přímo ve hře, typicky vyloučením, případně následně disciplinárně) a není tedy nutné postihovat sportovce ještě pomocí civilněprávní, případně dokonce trestněprávní odpovědnosti. Osobně však považuji za jednoznačné, že za úmyslná jednání, která způsobí někomu újmu na zdraví, musí být sportovec v každém případě odpovědný i dle zákona a že tedy není společensky přijatelné a žádoucí, aby kdokoli byl vyňat z odpovědnosti za takové činy.

Vliv porušení pravidel na odpovědnost sportovce

Snaha nalézt určité jednotné kritérium k vyvození přiměřené míry odpovědnosti sportovce byla dále v průběhu vývoje zacílena na posuzování pravidel konkrétního sportu. Již na začátku 20. století odborníci přišli s názorem, že pokud sportovec dodrží pravidla sportu (hry) a této hry se všichni ostatní sportovci účastní dobrovolně, je vyloučena jeho odpovědnost. Na tomto přístupu panuje mezi

odbornou veřejností obecná shoda. Přesto si můžeme klást otázku, zda je možné toto pravidlo aplikovat i na případy, kdy může být způsobena újma na zdraví i při dodržení daných sportovních pravidel.

Vývoj občanskoprávní odpovědnosti ve sportu v ČR

Na území České republiky byl tradičně uplatňován přístup, který byl poprvé stanoven v rozhodnutí Městského soudu v Praze v roce 1978. V tomto případě šlo o zranění, které způsobil fotbalista protihráči nedovoleným zákrokem ve hře. Soud ve svém rozhodnutí argumentoval tím, že *„Nedodržení pravidel sportovní hry (např. kopané), spočívající v použití pravidly nedovoleného (zakázaného) způsobu hry, je nutné posoudit jako jednání odporující povinnosti počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví. V důsledku toho jde o porušení právní povinnosti, jež zakládá odpovědnost za škodu.“*[5] To tedy znamená, že pokud hráč poruší pravidla, automaticky tím poruší také zákonnou povinnost prevence, a tím se vystaví možné odpovědnosti. Tento přístup byl mnohokrát potvrzen i u dalších sportů. Například v roce 2003 Nejvyšší soud ČR aplikoval obdobný přístup při úrazu v karate.[6] Opět došel k závěru, že pokud dojde k porušení pravidel, vzniká odpovědnost sportovce z důvodu porušení prevenční povinnosti.

Dle mého názoru je přinejmenším otázkou, zda je tento přístup vhodný, když vezmeme v úvahu povahu a odlišnost jednotlivých sportů. Ve většině sportů jsou fauly (porušení pravidel) běžnou součástí hry. V některých sportech, jako je například již zmiňovaný fotbal, hokej či basketbal, jsou dokonce fauly běžnou součástí herní strategie a je tedy otázkou, zda každé sebemenší porušení pravidel má být bráno jako porušení prevenční povinnosti, když jde o běžnou součást chování v takových sportech. Těžko si je možné představit fotbal, kde se fotbalista bude bát udělat skluz ve snaze trefit míč jen proto, aby případně nezranil protihráče, kdyby náhodou míč netrefil. Dle mého názoru a stejně tak i dle zahraniční judikatury[7] by se spíše než každé porušení pravidel mělo zkoumat, zda konkrétní konání vybočilo z běžné praxe v tom kterém konkrétním sportu.

Změna přístupu Nejvyššího soudu v ČR k odpovědnosti sportovců

Nejnovější rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 25 Cdo 493/2015 ze dne 20. 5. 2015 výše zmíněný přístup poněkud modifikuje a přibližuje se ve svém hodnocení přístupu evropských států, zejména Německa a Rakouska, když uzavírá, *„že nikoli každé porušení pravidel hry je bez dalšího porušením prevenční povinnosti ve smyslu § 415 obč. zák. ...toto porušení pravidel musí mít určitou vyšší intenzitu, tedy musí podstatným způsobem vybočovat z běžného způsobu hry.“*[8] Soud dále zdůraznil, že při opačném posouzení by sport (v posuzovaném případě fotbal) přestal být atraktivní hrou, jelikož by hráči spolu přestali soupeřit z obavy z potenciálních soudních sporů. Soud dále uvedl, že pro posouzení závažnosti porušení pravidel nemůže být rozhodujícím hlediskem závažnost následků, které nastanou, jelikož ty nic nevyovídají o charakteru porušení pravidel. Zároveň soud říká, že hráč má ve chvíli rozhodování, jak se zachová pouhé vteřiny, někdy i méně, což je nutné zahrnout do úvah o tom, zda došlo k porušení prevenční povinnosti, či nikoliv. Napříště je tedy dle Nejvyššího soudu vždy nezbytné v každém jednotlivém případě zkoumat, zda dané jednání podstatným způsobem vybočilo z běžného způsobu hry.

Závěr

Dle mého názoru je poslední zmiňované rozhodnutí Nejvyššího soudu velkým krokem dopředu. Přestože řešilo právní stravu podle již neúčinného občanského zákoníku, lze předpokládat, že závěry v něm obsažené se použijí i pro rozhodování podle aktuální právní úpravy. Osobně velmi oceňuji směr, kterým se Nejvyšší soud vydal. Otevírá to více prostoru pro soudy se v konkrétních případech zabývat konkrétním porušením pravidel v jednotlivých sportech, což ale na druhou stranu klade na

soudy mnohem větší zátěž ve smyslu znalostí sportovních předpisů, zejména pokud jde o zkoumání, co je v konkrétním sportu „běžný způsob hry“. Sport je totiž natolik živoucí prostředí, že ho nelze regulovat tak obecným a ve své podstatě velmi zjednodušeným přístupem, kdy každé porušení pravidel je shledáno jako porušení prevenční povinnosti.

Jan Urban,

paralegal, student 5. ročníku PF UK

[KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.](#)

CITY TOWER
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4

Tel.: +420 221 412 611

Fax: +420 222 254 030

e-mail: ksd.law@ksd.cz

[1] Srov. např. COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J. a POCHYLÁ, V. Trestněprávní odpovědnost ve sportu. Praha: Leges, 2014. Teoretik. ISBN 9788087576885., st. 10-15 nebo dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

[2] Viz §93 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník.

[3] Viz § 30 odst. 3 zákona č. [40/2009](#) Sb., trestní zákoník.

[4] Viz § 31 odst. 2 zákona č. [40/2009](#) Sb., trestní zákoník.

[5] Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 5. 1978, sp. zn. 10 Co 190/76.

[6] Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 17. 12. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1960/2002.

[7] Srov. např. rozhodnutí OGH z 16. 12. 2003, sp. zn. 5 Ob 273/03p.

[8] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 5. 2015, sp. zn. 25 Cdo 493/2015.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na](#)

sportovní právo

- DEAL MONITOR
- DEAL MONITOR
- DEAL MONITOR
- Fotbaloví agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie